

یادداشت

ادعای حمله به ۲ نفت کش در دریای سرخ

کوروش احمدی کارشناس روابط بین الملل

● عربستان پس از طرح این ادعا که دو کشتی نفت‌کش متعلق به شرکت کشتی‌رانی دولتی آن کشور، چهارشنبه گذشته در دریای سرخ هدف حمله حوثی‌ها قرار گرفته، اعلام کرد صدور نفت از طریق تنگه باب‌المندب را متوقف می‌کند. وزیر نفت عربستان ضمن اعلام اینکه این حملات موجب خسارت جانی یا نشت نفت نشده، هدف از توقف کامل صدور نفت از طریق دریای سرخ را اقدامی احتیاطی خواند و گفت این تصمیم تا روشن‌شدن وضعیت امنیتی به قوت خود باقی خواهد ماند.
کویت نیز هم‌زمان اعلام کرد مشغول بررسی موضوع و امکان انجام اقدام مشابهی است. این در حالی است که یکی از مسئولان وابسته به دولت «تجات» در صنعاء، ادعاهای سعودی‌ها مبنی بر حمله به دو نفت‌کش سعودی را رد کرد و از هدف‌قراردادن دو کشتی جنگی سعودی خبر داد. این سخنگوی انصارالله به جامعه بین‌الملل اطمینان داد که راه دریایی در دریای سرخ و خطوط تجاری دریانوردی جهانی امن است و دولت‌های متجاوز را به تهدید خطوط دریانوردی بین‌المللی با هدف باج‌گیری از جهان، متهم کرد.

اتلاف سعودی در چند ماه گذشته نیز گاهی مدعی حملات حوثی‌ها به کشتی‌رانی غیرنظامی در منطقه شده بود. از جمله قبلاً ادعا کرده بودند دو حمله در آوریل و می را خنثی کرده‌اند. ادعای اخیر سعودی‌ها و توقف صدور نفت سعودی از مسیر باب‌المندب که عمدتاً راهی اروپا می‌شود، لایه جدیدی از تنش ژئوپلیتیک را بر بحران جاری در منطقه افزوده است. برآورد شده که نفت سعودی که از این مسیر عبور می‌کند، بین ۵۰۰ تا ۷۰۰ هزار بشکه در روز است، به‌علاوه، بخش عمده نفت دیگر کشورهای خلیج فارس نیز که از کانال سوئز راهی غرب می‌شود، باید از این مسیر عبور کند. این موضوع از دو نظر حائز اهمیت است: ۱- توقف صدور بخشی هرچند اندک از نفت عربستان در جهت عکس تحقق هدف افزایش صدور نفت آن کشور برای امکان‌پذیرکردن تحریم نفت ایران است. درصورتی‌که این مشکل ادامه یابد، تصورات آمریکا و متحدان منطقه‌اش برای «به‌صرفه‌رساندن صدور نفت ایران» مخدوش خواهد شد.

۲- اهمیت دیگر موضوع به جنگ در حدیبه و تلاش‌های جاری برای انجام مذاکراتی با میانجیگری نماینده سازمان ملل در امور یمن برای رسیدن به راه‌حلی در این زمینه مربوط می‌شود. ائتلاف سعودی که حمله به حدیده را در ۱۲ ژوئن شروع کرده بود، در یکم جولای با توقف نبرد موافقت کرد. با این امید که بتوانند از راه مذاکره کنترل بندر را به دست بگیرد. اکنون در آستانه مذاکرات، عربستان ظاهراً امیدوار است با طرح ادعای حمله انصارالله به دو کشتی نفت‌کش و توقف صدور نفت خود از مسیر دریای سرخ بتواند جامعه بین‌المللی، به‌ویژه اروپا و آمریکا را به موضوع حساس کرده و موضع خود در مذاکرات را تقویت کند. قرقاش، وزیر مشاور در امور خارجی امارات، اقدامی را که به حوثی‌ها نسبت داده شده، غیرمسئولانه خواند و آن را دلیلی دیگر برای اینکه کنترل آنها بر صنعاً باید تمام شود و بندر حدیده باید از دست آنها خارج شود، دانست. این در حالی است که به‌طورکلی یکی از مهم‌ترین بهانه‌های ائتلاف سعودی برای تجاوز به یمن، محافظت از خطوط کشتی‌رانی در باب‌المندب و دریای سرخ بوده است. هم‌زمان ائتلاف سعودی تحرکاتی را نیز در شورای امنیت آغاز کرده است. در این زمینه وزیر خارجه دولت مستعفی یمن اعلام کرد ضمن هماهنگی با کمیته علوی غیردولتی شورای امنیت است، شکایتی علیه حوثی‌ها به یمن، محافظت از خطوط کشتی‌های غیرنظامی، تقدیم شورای امنیت خواهد کرد و از شورا خواهد خواست به نقض قانون دریانوردی بین‌المللی در دریای سرخ رسیدگی کند. شورای همکاری نیز ضمن طرح این اتهام که حمله یک اقدام تروریستی بوده، از شورای امنیت خواسته به مسئولیت خود در همدان در

۳- اتهام حمله به دو نفت‌کش در شرایطی مطرح شد که موضوع بیستن تنگه هرمز از سوی ایران و اظهارات روحانی مبنی بر اینکه «تنگه‌های زیادی داریم، تنگه هرمز فقط یکی از آنهاست».از موضوعات مورد بحث نبود. در این میان اظهارات سردار سلیمانی در یک سخنرانی در همدان در روز بعد از حمله ادعایی نیز بُعد جدیدی به این موضوع داد. به گزارش تسنیم، فرمانده نیروی قدس سپاه یک روز بعد از ادعای حمله به دو نفت‌کش سعودی گفته بود: «دریای سرخ که امن بود، امروز دیگر برای حضور آمریکایی‌ها امن نیست». او اضافه کرد که دو نیروی قدس شورای نظامیان آمریکایی است... عربستان و متحدانش کوشیدند این سه موضوع را به هم ربط دهند و از آن بهره‌برداری سیاسی کنند. از این نظر، حادثه دریای سرخ بُعد جدیدی به مناقشه بین ایران و آمریکا اضافه کرد.

politics@sharghdaily.ir

شرق: هم‌زمان با سالروز تولد هوگو چاوز، رئیس جمهوری فنیکد ونزوئلا، محمود احمدی‌نژاد با انتشار توییتی، تولد او را تبریک گفت و نوشت: همه ما برای تو دلتنگیم. البته رئیس سابق دولت مشخص نکرده که مقصود او از «ما» کیست؟! و او از جانب چند نفر و چه کسانی این «ما» را نمایندگی می‌کند.

او دو سال پیش نیز در روزهایی که تازه به توییت‌ریوسته بود، در توییت عجیبی هم‌زمان با سالروز درگذشت چاوز نوشت: «چاوز زنده است تا زمانی که انسانیت، آزادی و حقیقت زنده است. او بازمی‌گردد همان‌طور که آزادی و عدالت باز خواهد گشت».

هوگو چاوز، رئیس‌جمهوری ونزوئلا، در ۱۴سالگی که بر مسند ریاست‌جمهوری نشسته بود، ۹ بار به تهران، عسلوبه و حتی مشهد سفر کرد. اولین سفر او به تهران، در دوره دولت اصلاحات انجام شد، اما هیچ‌وقت رابطه ایران و ونزوئلا به اندازه زمان احمدی‌نژاد حاشیه‌ساز نبود. سال ۸۸ که چاوز به ایران آمده بود، احمدی‌نژاد او را برای زبارت به مشهد برد. حضور او در حرم اعتراض‌برانگیز بود. سیدمحسن صالح، مدیر سیاسی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، گفته بود: «به نظر من این کار اصلاً شایسته نبود. چون فردی که اساساً هیچ اعتقادی به خدا، ائمه معصومین(ع) یا پیامبر عظیم‌الشان اسلام ندارد، گرچه شاید انسان خوب و وارسته‌ای باشد، اما مباحث شرعی و دینی ما جایگاه خود دارد و باید حریم‌ها را رعایت کرد. از سوی دیگر، نمی‌دانم چه پشتوانه فکری و دینی‌ای پشت آن خوابیده که ما فردی را که اساساً اعتقاد به خدا نداشته باشد، به زبارت امام رضاع) ببریم».

اما ماجرای دلدادگی محمود احمدی‌نژاد و هوگو چاوز بعد از مرگ رئیس‌جمهوری ونزوئلا بیشتر حاشیه‌ساز شد. محمود احمدی‌نژاد همان زمان در پیامی درگذشت چاوز را تسلیت گفت و مهیت دولت ایران یک

شرق، ژینب اسماعیلی؛ «ناتوی عربی» یا «ائتلاف استراتژیک برای خاورمیانه» هدف تازه رونمایی‌شده دونالد ترامپ با کشورهای عربی برای مقابله با نفوذ ایران در خاورمیانه است؛ هدفی که چند مقام عربی و دوله کاخ سفید آن را تأیید کرده و گفته‌اند که چندی است دنبال اجرایی‌کردن آن هستند. این ائتلاف نظامی، امنیتی و سیاسی جدید شامل شش کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس و کشورهای مصر، اردن و آمریکا خواهد بود.

چند مقام کشورهای عربی، اعلام کرده‌اند که آمریکا با الگوگرفتن از ناتو، در پی تشکیل سازمانی به نام «ائتلاف استراتژیک برای خاورمیانه» است که هدف آن مبارزه با نفوذ ایران در منطقه خاورمیانه است. به گزارش خبرگزاری فرانسه، این مقامات کشورهای عربی که نامشان فاش نشده، به خبرگزاری رویترز گفته‌اند که دولت دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، برای شکل‌گیری این ائتلاف، به‌ویژه به عربستان سعودی و امارات متحده عربی اتکا خواهد کرد. گفت‌وگوها برای شکل‌گیری «ائتلاف استراتژیک برای خاورمیانه» در نشست‌ی با شرکت سران کشورهای حاضر در این ائتلاف در اواسط ماه اکتبر در واشنگتن آغاز خواهد شد.

کاستن از نقش ایران
افزون بر نقش کشورهای عربی
هدف ائتلاف مواجحه با نفوذ ایران در منطقه خاورمیانه است. تلاش برای کاهش نقش ایران در سوریه و عراق و یمن و به‌جای آن افزایش نقش عربستان، امارات، مصر، اردن و دیگر کشورهای عربی را به همراه خواهد داشت. دونالد ترامپ و تیم فعلی دولت آمریکا به موازات کوبیدن بر طبل ناقص‌بودن برجام، تلاش کردند تا هرچه بیشتر رابطه ایران و کشورهای عربی را مخدوش کنند. اگرچه برای دستیابی به این هدف، نیاز به تلاش چندانی نبود؛ زیرا رفتن از دیوار سفارت عربستان در تهران و آتش‌زدن ساختمان توسط عده‌ای در دی‌ماه ۹۴، تخریب رابطه عربستان و ایران و به موازات آن خشم آن دوره ۱۸ ماهه با آمدن دونالد ترامپ به کاخ سفید، بستری برای روان‌شدن یافت، آن هم در شرایطی که آتش‌زدن سفارت عربستان در ایران، اندکی قبل از اجرایی‌شدن برجام، محلل قطع رابطه کشورهای عربی با ایران شده بود.

ناتوی عربی با کدام شورا؟
ناتوی عربی قرار است روی کار بیاید در شرایطی که شورای همکاری خلیج‌فارس یکی از بدترین دوره‌های خود را پشت‌سر می‌گذارد؛ دورانی که عملاً می‌توان گفت شورای همکاری وجود ندارد، بلکه مجموعه چندشقه‌ای از چند کشور عربی به‌جا مانده است. محمد بن‌زاید، ولیعهد امارات که با داماد ترامپ رابطه دوستی‌های دارد، پروژه همکاری قطر را طراحی کرد؛ کشوری که پیش‌بینی می‌شد با تحریم کشورهای همسایه‌اش، به سادگی تسلیم خواست‌های آنها شود. یکی از بهانه‌های تحریم قطر، ارتباطش با ایران بود، اما پروژه طراحی‌شده در امارات بیش از آنچه موجب زمین‌گیرشدن قطر شود، محملی برای انفکاک در شورای همکاری خلیج‌فارس شد. شورای همکاری خلیج‌فارس مرکب از شش کشور عربی عربستان سعودی، بحرین، امارات متحده عربی، قطر، عمان و کویت است که ۲۵ می ۱۹۸۱ میلادی و با هدف یکپارچگی اقتصادی و نظامی تشکیل شد، اما آنها تصمیم گرفته‌اند که یکی از اعضای خود را – قطر – تحریم کنند و برای اجرای این هدف دو عضو؛ یعنی عمان و کویت همکاری نکردند. با این اوصاف باید گفت شورایی به نام شورای همکاری خلیج‌فارس نمانده است، اما آنها اکنون تصمیم دارند به رهبری آمریکا، ناتوی عربی را تشکیل دهند.

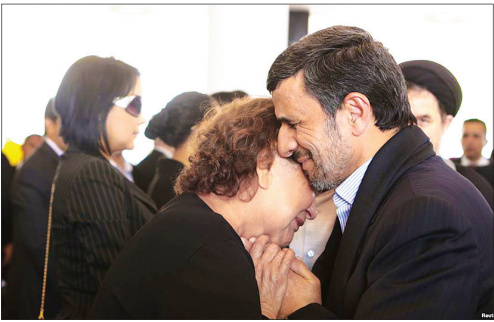
پیشنهادهامازبائرض

رویتزر در گزارش روز گذشته خود آورده است که شورای همکاری عربی شده بود. چهره خندان وزیر خارجه ایران در رسانه‌های خارجی نشسته بود. به‌جای گزارش‌های منفی که از مذاکرات هسته‌ای پیشین منتشر می‌شد، همه از تلاش ایران برای دست‌یافتن به توافق می‌گفتند و این حال سران کشورهای عربی را خراب می‌کرد. آنها عادت کرده بودند به ایران هراسی و تخریب نقش ایران در منطقه. سعود الفیصل، وزیر امور خارجه کهن‌سال عربستان، در یکی از دوره‌های مذاکراتی که دستیابی به توافق نزدیک به نظر می‌آمد، به وین رفت و گفت‌وگوی کوتاهش در هواپیمای شخصی در فرودگاه وین، با جان کری خیرساز شد. رابطه واشنگتن با کشورهای عربی و اسرائیل در دوره مذاکرات از نزدیکی همیشگی دور شده بود. آنچنان که مذاکراتی در سطح بالا بین این کشورها انجام نمی‌شد و همه نشسته بودند تا نتیجه مذاکرات را ببینند. اما خشم آن دوره ۱۸ ماهه با آمدن دونالد ترامپ به کاخ سفید، بستری برای روان‌شدن یافت، آن هم در شرایطی که آتش‌زدن سفارت عربستان در ایران، اندکی قبل از اجرایی‌شدن برجام، محلل قطع رابطه کشورهای عربی با ایران شده بود.

سیاست

در تویییتی به مناسبت سالگرد تولد رئیس‌جمهور فقید ونزوئلا:

ابراز دلتنگی احمدی‌نژاد برای چاوز

روز عزای عمومی اعلام کرد. احمدی‌نژاد علاوه بر این، چاوز را شهید راه پاسداری از ارزش‌های انسانی و انقلابی دانست، او را «حزباللهی تمام‌عیار»، «مؤمن واقعی و انقلابی» خوانده و در پایان پیام تسلیت خود خطاب به نیکلاس مادورو، کفیل ریاست‌جمهوری ونزوئلا، آورده بود: «تردید ندارم او بازخواهد گشت و به همراه همه صالحان و عیسی مسیح و تنها باقی‌مانده از نسل پاکان، انسان کامل، خواهد آمد و جامعه بشری را در استقرار صلح و عدالت کامل و مهربانی و کمال یاری خواهد کرد». واکنش‌ها به پیام احمدی‌نژاد بسیار بود؛ به‌ویژه در میان چهره‌های اصولگرا. احمد خاتمی در حاشیه اختتامیه سیزدهمین اجلاس خبرگان درباره این پیام گفته بود: «من به‌صراحت نظر را اعلام می‌کنم؛ آنچه ایشان در این پیام گفت، زیاده‌روی بود. می‌شد یک پیام دیپلماتیک داد و وارد حوزه‌های اعتقادی نشد. همتای یک رئیس‌جمهور در یک کشور دیگر از دنیا رفته است و طبیعی است که رئیس‌جمهور ما نیز باید پیام تسلیت بدهد، اما بنده ورود در مباحث اعتقادی در این پیام را درست

که این ائتلاف جدید موجب تقویت همکاری‌ها در زمینه مبارزه با تروریسم و همچنین اهداف اقتصادی نیز خواهد شد. این خبرگزاری تأکید کرده که ایجاد چنین ائتلافی، روابط ایران و آمریکا را پرتنش‌تر از وضعیت کنونی خواهد کرد. کاخ سفید تأیید کرده که از چندین ماه پیش در حال تدارک مقدمات تشکیل ائتلاف عربی علیه ایران است. یک مقام دفتر ریاست‌جمهوری آمریکا که نامش فاش نشده، به رویترز گفته که طرح چنین ائتلافی سال گذشته میلادی در سفر ترامپ به ریاض، از سوی نمایندگان عربستان سعودی پیشنهاد شده بود.

همچنین سخنگوی شورای همکاری خلیج فارس اعلام کرده که «ائتلاف استراتژیک برای خاورمیانه» و در جهت آنچه «تجاوز ایران» خوانده، تروریسم و افراط‌گرایی و برقراری ثبات در منطقه عمل خواهد کرد. خبرگزاری رویترز اضافه کرده که پیش از دونالد ترامپ، دیگر دولت‌های آمریکا نیز قصد تشکیل چنین ائتلافی را داشته‌اند، اما ابتکار آنان هیچ‌گاه به سرانجام نرسید.

با این حال پیش‌بینی می‌شود که مانع‌تراشی قطر که عربستان، امارات، بحرین و مصر از سال گذشته تاکنون روابط دیپلماتیک را با آن قطع کرده‌اند، شکل‌گیری «ائتلاف استراتژیک برای خاورمیانه» را دشوار کند. دوحه از سوی همسایگان عربش به همکاری با ایران متهم است.

عمان چه خواهد کرد؟

یک عضو نااسازگار دیگر نیز در این بین به چشم می‌خورد؛ عمان. پادشاهی این کشور روابط حسنه‌ای با تهران دارد، زیرا عمانی که با ائتلاف با آمریکا و علیه ایران همخوانی چندانی ندارد. اگرچه این پادشاهی رابطه خوبی نیز با ایالات متحده آمریکا دارد. عمان در جریان سال‌های قطع رابطه تهران – واشنگتن نقش میانجی دو کشور را به خوبی بازی کرده است. عمان در دوران تحریم‌ها در مورد نقل و انتقال پول هم نقش مثبتی برای ایفا کرده همچنین این پادشاهی در آزادی چند مورد زندانی خارجی از ایران نقش داشته است. اما مشخص نیست هنوز این پادشاهی محتاط در مواجهه با این ائتلاف چه خواهد کرد؟

اما دونالد ترامپ رابطه گرمی با عربستان دارد به‌ویژه «ریاض»ی که با مدیریت جوانی مثل محمد بن سلمان می‌چرخد و دست به اقدامات مبتکرانه‌ای هم زده است از یک سو تسویه حساب سیاسی و مالی با شاهزادگان دیگر و در دیگر سو، تحول‌گرایی در داخل مثل اجازه رانندگی به زنان عرب. اما رابطه گرم ولیعهد سعودی با ولیعهد امارات و دوستی آنها با تل‌آویو و واشنگتن چندضلعی جذابی در وضعیت پیچیده خاورمیانه است. دونالد ترامپ در اولین سفر

نمی‌دانم. از ایشان تقاضا می‌کنیم از مواضع جالش‌ش‌زا و تنش‌زا ب‌پرهیز کند. رئیس‌جمهور حق دارد تسلیت بگوید، اما ورود در مباحثی که مورد اعتراض است، مشکل‌زا خواهد بود».

قراتتی هم گفته بود: «بر این اساس، امام زمان که برای ظهور ۳۱۳ یار می‌خواهد، به گفته این آقا یکی از ۳۱۳ نفر مشخص شده که کیست. این نشان می‌دهد وقتی انسان از ریل کتاب الله و عترت خارج شود، به کجا خواهد رفت. دین حساب‌وکتاب دارد، کسی حق ندارد از این صحبت‌ها کند و به‌طور مثال بگوید ظهور نزدیک است یا مراد از یمانی، مقام معظم رهبری یا مراد از دجال فلانی است. این اشتباه است. رسیدن به این مطالب نیاز به یقین دارد».

هنوز این اعتراض‌ها پایان نیافته بود که ماجرای سفر محمود احمدی‌نژاد به ونزوئلا برای شرکت در مراسم خاک‌سپاری هوگو چاوز، دوباره حاشیه‌ساز شد. تصاویر منتشر شده از درآغوش گرفتن مادر چاوز در خبرگزاری‌ها و سایت‌های مختلف داخلی و خارجی منعکس شد. انتشار آن عکس، بازخوردهای شدید و فراوانی را از سوی عوامل دولتی و غیردولتی، مراجع تقلید و افکار عمومی داخل و خارج مانند رسانه‌های مختلف به همراه داشت. گویا مسئولان دولتی و خبرگزاری‌های وابسته به دولت نیز که خودشان از مشاهده آن تصویر یکه خورده بودند، شروع به تک‌تذیب کردند و آن را مونتاز و استفاده از ظرفیت‌های فتوشاپی و نرم‌افزاری اعلام کردند و پشت‌بند آن تصویر دیگری منتشر کردند که نشان می‌داد احمدی‌نژاد به‌جای مادر چاوز، البرادعی، رئیس وقت سازمان انرژی اتمی را در آغوش گرفته است. با وجود این، در نهایت مشخص شد تصویر نخست درست بوده است؛ چراکه رسانه‌های خارجی اعلام کرده بودند آن را از دفتر اطلاع‌رسانی کاخ ریاست‌جمهوری ونزوئلا دریافت کرده‌اند.

خارجی در قامت رئیس‌جمهوری ایالات متحده به عربستان می‌رود و با پادشاه کهنسال رقص شمشیر می‌کند و قرارداد هنگفت فروش تسلیحات می‌یابد. سفرهای گاه و بیگاه مقامات دیگر آمریکا به‌ویژه داماد او به امارات، مصر و اردن نیز هر کدام بخشی از نقشه آنها در خاورمیانه است. محمد بن سلمان به واشنگتن می‌رود و تصاویر ملاقات صمیمی‌اش با ترامپ منتشر می‌شود. ملاقات‌هایی که هر کدام با موچی از اظهارات علیه ایران همراه است. تیرماه گذشته نیز پادشاه اردن به واشنگتن سفر کرد و با پمپئو، جان بولتون و جیمز ماتیس ملاقات کرد. همه اینها نشان می‌دهد رابطه کشورهای عربی و واشنگتن رو به بهبود و به موازات آن رابطه تهران با واشنگتن همچنین رابطه تهران با

خاک‌ریزی مقابل ایران

رویتزر به نقل از مقام‌های عرب از طرح دولت دونالد ترامپ برای تشکیل ائتلافی با کشورهای عربی در مقابله با ایران خرابه داده است. از اهداف این طرح تعمیق همکاری‌ها در زمینه دفاع موشکی و مقابله با تروریسم است. ایده تشکیل ائتلافی علیه ایران نخستین بار در عربستان سعودی مطرح شده است. خبرگزاری رویترز به نقل از چهار منبع آگاه می‌نویسد، کاخ سفید به دنبال همکاری عمیق‌تر با این کشور در زمینه دفاع موشکی، آموزش نظامی، مقابله با تروریسم و مسائلی نظیر تقویت اقتصاد منطقه‌ای و روابط دیپلماتیک است. رویترز پیش‌بینی کرده، تشکیل این ائتلاف متشکل از هم‌پیمانان سنی که از سوی مقام‌های کاخ سفید و خاورمیانه «ناتو عربی» نامیده شده احتمالاً تنش میان ایالات متحده و ایران را بالا خواهد برد.

دولت آمریکا امید دارد این تلاش که در حال حاضر به نام «مسا» یا «ائتلاف استراتژیک خاورمیانه» نامیده شده در نشستی در واشنگتن که برای ۱۳ تا اکتبر با شرکت چندین کشور مقرر شده مورد بحث و تبادل‌نظر قرار بگیرد. کاخ سفید تأیید کرده که به تدریگ‌اش در منطقه «چندین ماه» اهداف که بر سر این طرح شور و مشورت می‌کند.

یکی از سخنگویان شورای امنیت ملی کاخ سفید مدعی شده «مسا در برابر تعرض، تروریسم و افراط‌گرایی ایران مانند یک خاکریز عمل می‌کند و به منطقه ثبات می‌بخشد». او که حاضر به افشای نام خود نشد از تصدیق اینکه ترامپ خود میزبان این نشست در موعد مقرر خواهد بود سر باز زد و منابع آگاه گفته‌اند مشخص نیست که این طرح امنیتی در میانه اکتبر نهایی شود. در گذشته اقدام‌های مشابه از سوی دولت‌های قبلی آمریکا برای تشکیل ائتلافی رسمی‌تر با هم‌پیمانان عربی شکست خورده است. یک مقام بلندپایه این وزارت گفته است: «آمریکایی‌ها و متحدان منطقه‌ای‌شان به بهانه ثبات امنیتی در خاورمیانه در حال دامن‌زدن به تنش در منطقه‌اند». او تصریح کرد، این طرح «نتیجه‌ای به بار نخواهد آورد و شکاف میان ایران، متحدان منطقه‌ای‌اش و کشورهای عربی تحت حمایت آمریکا را عمیق خواهد کرد».

اینها در حالی است که ایران در منطقه نفوذ دارد، حضور نیروهای ایرانی در سوریه موجب عقب رانده‌شدن داعش و تروریسم شده و حضور ایران، ترکیه و روسیه در میز مذاکره بر سر سوریه موجب شده صلح در این کشور دست‌یافتنی‌تر به نظر برسد. اما در همه سال‌هایی که خاورمیانه درگیر بحران سوریه و بعد یمن بوده کشورهای عربی نقش آتش‌افروختن را برعهده داشته‌اند نه فروگاهیدن از آتش.

ادامه از صفحه اول

کامیون داران؛ قربانی یا...

کالبدشکافی هزینه – فایده حمل‌ونقل ریلی در ایران یک داستان قدیمی است. کیست که نداند تعرفه‌های غیررقابتی، فقدان ایستگاه‌ها و کم‌کرات داخلی مجهز برای تخلیه و بارگیری، کن‌دی سیر و حرکت و مانور واگن‌ها، تأمین‌نشدن بودجه برای تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام ریلی، بازسازی‌نشدن لوکوموتیوهای فرسوده و بی‌تفاوتی مقامات مسئول و شرکت‌های حمل‌ونقل ریلی در برابر حجم اندک سهم راه‌آهن در بخش حمل بار، این بخش مهم از صنعت حمل‌ونقل کشور را به این روز انداخته است.

از سوی دیگر، در کنار معایبی که ذکر شد، نباید از این واقعیت تبعیض‌آمیز بگذریم که راه‌آهن ایران وظیفه دارد بخشی از درآمدش را در کنار تأمین حقوق و دستمزد کارکنان و تأمین هزینه‌های جاری ناوگان خود، صرف نگهداری و توسعه زیرساخت‌های ریلی کند که البته با بهره‌وری اندک و تزییع سوسپیدهای دولتی بیشتر برای جابه‌جایی مسافران به کار می‌روند تا محمولات تجاری؛ ضرورتی که اگر ناوگان جاده‌ای به آن مقید می‌شد، امروز امکان اجرای چنین نمایشی را نمی‌یافت که در حساس‌ترین ماه‌های اقتصاد کشور و در آستانه تحریم‌های شدید، سوت توقف حمل‌ونقل جاده‌ای را به صدا درآورد. چنین تبعیض‌هایی، علاوه بر دهه‌ها دلیل پیدا و پنهان دیگر، کار را به اینجا کشانده که کشور از ظرفیت عظیم حمل‌ونقل کالاهای تجاری و اساسی در حجم وسیع از طریق شبکه ریلی کشور محروم بماند.

واقعیت این است که اگر امروز نیز عزم ملی باشد و صرفه اقتصادی در منافع زودگذر فردی و جمعی برتری یابد، صنعت حمل‌ونقل ریلی، می‌تواند با ارائه قیمت‌های رقابتی و سرعت‌بخشیدن به سیر و حرکت و مانور واگن‌های حامل بار و کانتینر، بنیان چنین اعتصاب‌هایی را فروپریزد. در چنین حالتی، استفاده از راه‌آهن باعث می‌شود هم آلودگی زیست‌محیطی ناشی از ضربه مصرف سوخت یک به هشت حمل‌ونقل ریلی نسبت به جاده‌ای کاهش یابد. نرخ حوادث و سوانح جاده‌ای پایین‌تر بیاید و از سوءاستفاده‌هایی که از آزادی عمل نسبی بخشی از پیکره ناوگان جاده‌ای در جریان مفاسد اقتصادی وجود دارد، کاسته شود.

نگارنده این سطور یقین دارد اگر به قوانین و قواعد مدیریت کارآمد شبکه حمل‌ونقل که استفاده از ناوگان جاده‌ای در مسافت‌های بالای ۴۰۰ کیلومتر را برنمی‌تابد و با ایجاد بنادر خشک و پایانه‌های مدرن در پسرانه‌های بنادر، زمینه ایفای نقش فعال راه‌آهن در اقتصاد خرد و کلان دولتی و خصوصی فراهم شود، به‌راحتی می‌توان از بروز چالش‌های مشابه در زنجیره تأمین کشور که به تهدید کسب‌وکار عامه مردم و پایه‌ساز شادی دشمنان این مرز و بوم تبدیل می‌شود، جلوگیری کرد.

مجلس خانه ملت، یا...

خواه با ناخواه در راستای اهداف و سیاست‌هایی است که در بخش نخست مقاله آمد، اما در سیاست به‌دلیل پیامدهای پیش‌بینی‌ناپذیر، نیت درونی افراد مهم نیست، بنابراین در چنین شرایطی، چنین وضعی هیچ توجیهی ندارد.

برخی از نمایندگان محترم، گویی یک‌شبه خود را ملزم به قانون اساسی مشروطه می‌بینند و با استناد به لایحه منسوخ انجمن‌های ایالتی و ولایتی (در تقسیمات کشوری امروز، نه ایالات چهارگانه باقی‌مانده و نه ولایت‌های دوازده‌گانه) طرح‌های هوش‌ربایی مطرح می‌کنند که اتفاقاً بدیل آن، هم‌زمان در نشست‌های آلترناتیوسازی واشنگتن مطرح می‌شود.

از سوی دیگر، عده‌ای که سال‌ها دنبال تحقق «جمله آخر» اصل ۱۵ قانون اساسی بودند، امروز حتی با بند اول و پیکره اصلی آن هم مخالفت می‌کنند.

عملکرد این چند نماینده، نه پشتوانه حقوقی دارد نه پشتوانه منطقی و نه مصالح عالیه کشور را در نظر می‌گیرد. چنین رفتارهایی درحالی‌که دشمن پشت دروازه منظم است و از قضا ترجیح می‌دهد عده‌ای از داخل، برج و باروها را باز کنند، به‌منابه یک پیام خوشامد به قوای متخاصم است. متأسفانه برخی از نیروهای اصولگرا نیز از این نکته غافل‌اند و حاضر هستند به‌خاطر دستمال، بازار قیصریه را آتش بزنند. غوغای اخیر علیه وزیر آموزش‌وپرورش، محصول پروپاگندای یک خبرگزاری محلی نزدیک به اصولگرایان و با اهداف نازل سیاسی بود و در آن با نامناسب‌ترین ادبیات ممکن به بهانه حمله به وزیر آموزش‌وپرورش به کیان ملی و زبان فارسی حمله شد. همراهی برخی نیروهای اصولگرا با چنین رویکردهایی هرچه باشد، پیروی از اصول نیست. از سوی دیگر برخی چهره‌ها و شخصیت‌ها هنوز حساسیت مسئله را درک نکرده‌اند و نمی‌دانند در چه لحظه‌ای از تاریخ قرار داریم. برخی نمایندگان اصلاح‌طلب نیز متأسفانه همین رویه را دارند و هیچ خط قرمز و منظر ملی‌ای در عملکردشان ملاحظه نمی‌شود.

در ایران کسی با گزرت‌ها مشکل ندارد، به شرطی که عده‌ای نخواهند شرکت‌ها را به‌منابه ابزاری برای تضعیف «وحدت» که بر هر کثرتی اولویت دارد، قرار دهند. این اقدامات به اندازه کافی در خارج از ایران و تحت نظارت سرویس‌های مختلف انجام می‌شود. از نمایندگان مجلس و چهره‌های سیاسی انتظار می‌رود، هوشیار باشند و وحدت را زای و زار نکنند و مردم‌انگیزی را